

Yhdeksäsluokkalaisten A-ruotsin osaaminen tyydyttävää – oppilaiden käsitykset myönteisemmät kuin B1-ruotsissa

Ruotsin kielen A-oppimääränä valinneilla on kouluarvosanaa 7 vastaava osaaminen heidän siirtyessään perusopetuksesta jatko-opintoihin. Lukioon aikovien osaaminen on selkeästi parempaa kuin ammatillisen väylän valinneilla. Osaamista selittävät eniten oppilaiden käsitykset omasta osaamisesta ja ruotsin kielen hyödyllisyydestä, arviointiin käytetty aika sekä ruotsin käyttö vapaa-ajalla.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi maaliskuussa 2022 A-ruotsin oppimistuloksia 9. luokan lopussa. Oppilaiden vahvimmat taidot suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin hyvän osaamisen kriteereihin olivat kirjoittaminen, seuraavaksi puhuminen. Heikoimmat tulokset saatiin kuullun ymmärtämisessä. Kouluarvosanoin kuvattuna oppilaista enemmistön osaaminen vastasi arvosanaa 7. Kaikki neljä osataitoa (kuullun ja luetun ymmärtäminen, puhuminen ja kirjoittaminen) tehneistä oppilaista lähes puolet ei yltänyt kouluarvosanaan 8 missään osataidossa.

Tyttöjen ja poikien osaamisessa vain pieniä eroja

Suurimmat erot oppilaiden osaamisessa oli lukioon ja ammatilliseen koulutukseen aikovien välillä. Sen sijaan tyttöjen ja poikien osaaminen oli lähes samantasoista. Ruotsin perusopetuksen 1. luokalta aloittaneilla (A1-oppimäärä) osaaminen oli parempaa kuin 3., 4. tai 5. luokalla aloittaneilla (A2-oppimäärä). AVI-alueittain tarkasteltuna oppilaiden osaamisessa ei ollut juurikaan eroja tai erot olivat pieniä. On kuitenkin syytä huomata, että ruotsin A-oppimäärän opiskelu on voimakkaasti keskittynyt Etelä- ja Lounais-Suomen kaupunkeihin sekä Länsi- ja Sisä-Suomeen, eikä Karvin A-ruotsin arviointiin siksi osallistunut yhtään oppilasta Lapista tai Pohjois-Suomesta.

Käsitykset omasta osaamisesta, ruotsin hyödyllisyys ja ruotsin käyttö vapaa-ajalla yhteydessä parempiin tuloksiin

Oppilaiden käsitykset ruotsin kielestä ja sen opiskelusta olivat keskimäärin neutraalit. Käsitykset ruotsin kielen hyödyllisyydestä esimerkiksi jatko-opinnoissa ja työelämässä ovat kuitenkin muuttuneet aavistuksen verran kielteisimmiksi edellisen, vuonna 2013 tehdyn, arvioinnin jälkeen.

- Pitkän ruotsin valinneiden oppilaiden käsitykset ovat kokonaisuudessaan myönteisemmät kuin ruotsia B1-oppimääränä opiskelevien ja tätä kannattaisi hyödyntää oppilaiden opiskeluinnon ylläpitämisessä ja vahvistamisessa. A-ruotsin valinneista oppilaista valtaosa aikoo lukioon, joten heillä on selkeä tavoite ruotsin opinnoilleen ja he kokevat ruotsin kielen itselleen hyödylliseksi, pohtii johtava arviointiasiantuntija **Marita Härmälä**.

Samasta osaamisesta saa kouluissa erilaisia arvosanoja

Kun arvioinnin tuloksia tarkasteltiin suhteessa oppilaiden saamiin päättöarvosanoihin havaittiin, että saman tuloksen arvioinnissa saaneet oppilaat olivat saaneet eri kouluissa hyvin erilaisia arvosanoja. Oppilaiden päättöarvosanan ja arvioinnissa osoitetun osaamisen välinen ero oli runsas kouluarvosana. Vastaava tulos on saatu myös muissa Karvin kielten arvioinneissa, joten on aihetta pohtia, miten päättöarvioinnin sanallisia kriteereitä voitaisiin selkiyttää niin, että niiden yhdenmukainen tulkinta paranisi.

Millaisiin toimiin arvioinnin tulokset antavat aihetta?

Kieltenopetuksen varhentaminen ei ole lisännyt ruotsin A-kielenä valinneiden oppilaiden määrää. Yhä harvemmillä nuorella on sinnikkyyttä ja intoa opiskella muita kieliä kuin englantia. Kieltenopiskelun yksipuolistuminen on vähentänyt myös A-ruotsin tarjontaa ja opiskelijamääriä kunnissa. Siksi tulee pohtia, miten mahdollisuudet opiskella toista kotimaista kieltä A-oppimääränä turvataan oppilaan asuinpaikasta riippumatta. Toisen kotimaisen kielen näkyvyyttä ja käyttömahdollisuuksia koulun ulkopuolella tulee lisätä ja monipuolistaa. Opetuksen ja oppimisen jatkumo on rakennettava niin, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Opettajien arviointiosaamista tulee kehittää pitkäjänteisellä täydennyskoulutuksella.

- Osallistujat: 1 439 oppilasta 50 koulusta. Oppilasmäärä vastaa 39 % kaikista A-ruotsin oppilaista lukuvuonna 2021–2022.
- Oppilaiden kielitaitoa arvioitiin kuullun ja luetun ymmärtämisen tehtävillä sekä puhumis- ja kirjoitustehtävillä.
- Arviointi perustuu Eurooppalaisen viitekehyksen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen, jossa taitotaso A2.1 (Peruskielitaidon alkuvaihe) vastaa kouluarvosanaa 8 puhumisessa ja kirjoittamisessa. Kuullun ja luetun ymmärtämisessä kouluarvosanaa 8 vastaa taitotaso A2.2 (Kehittyvä peruskielitaito).
- Oppilaista 81 % oli opiskellut ruotsia A2-oppimääränä 3., 4. tai 5. luokalta (456 h) ja loput 19 % A1-oppimääränä 1. luokalta (684 h).

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Marita Härmälä, puh. 029 533 5560, etunimi.sukunimi@karvi.fi

Raportti: Härmälä, M., & Marjanen, J. 2023. A-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2022. Julkaisut 24:2023. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.